

Maakuntahallitus

Aika 15.06.2026 klo 08:30 -

Paikka Läsnäkokous, Uudenmaan liitto, Esterinportti 2 B, Helsinki, Maakuntasali

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
77	Kokouksen järjestäytyminen	3
78	Asiantuntijoiden läsnäolo kokouksessa	4
79	Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus	5
80	Talouden ajankohtaiskatsaus	6
81	Luottamushenkilöiden matkamääräykset	7
82	Viranhaltijoiden päätökset	8
83	Johtajien antamat lausunnot	10
84	Valmistuneet julkaisut	11
85	Maakuntahallituksen kokousajankohdat vuodelle 2027	12
86	Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) - rahoitushaun avaaminen	14
87	VASTAUS VISIO-kaavan luonnoksen vuorovaikutus ja kaavapalaute	15
88	Vastaus vetoomukseen Espoon kautta kulkevien Suomen ja Viron välisen rautatietunnelin vaihtoehtoisten linjausten sisällyttämiseksi VISIO-kaavaan	19
89	Vastaus Rantaradan kehittämissuunnitelmaa koskevaan aloitteeseen	25
90	Vastaus Rantarataa koskevaan kuntajohtajien kannanottoon	28
91	Evästyskeskustelu: Talousarvion 2027 lähtökohdat	30

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	
Läsnä	Limnell Jarno	Puheenjohtaja	Ilmoittanut esteen
	Kaukola Ulla	I varapuheenjohtaja	
	Modig Silvia	II varapuheenjohtaja	
	Choudhry Tanveer	Jäsen	
	Diarra Fatim	Jäsen	
	Elo Tiina	Jäsen	
	Haapaniemi Timo	Jäsen	
	Kasonen Mika	Jäsen	
	Kauste Mikki	Jäsen	
	Korpinen Laura	Jäsen	
	Lackman Taina	Jäsen	
	Laine Pekka	Jäsen	
	Laitasalo-Kekkonen Anni	Jäsen	
	Lohikoski Juhani	Jäsen	
	Rautava Risto	Jäsen	
	Sigfrids Frida	Jäsen	
	Haimala Timo	Strateginen varajäsen	
	Haukkamäki Vilja	Strateginen varajäsen	
Laukkanen Erkki	Strateginen varajäsen		
Maukonen Mikko	Strateginen varajäsen		
Siggberg Björn	Strateginen varajäsen		
Muu	Arajärvi Pentti	Maakuntavaltuuston pj	
	Holopainen Mari	Maakuntavaltuuston I vpj	
	Karhuvaara Arja	Maakuntavaltuuston II vpj	
	Telén Tuija	Esittelijä	
	Venäläinen Eero	Aluekehitysjohtaja	
	Siivola Mari	Aluesuunnittelujohtaja	
	Isokangas Liisa	Hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	
	Myllymäki Mikko	Yhteysjohtaja	
	Suursalmi Tero	Lakimies	
	Kanervirta Anna	Viestinnän asiantuntija	

Maakuntahallitus

15.06.2026

77

Kokouksen järjestäytyminen

Maakuntahallitus 15.06.2026

Esittelijän päätösesitys

Maakuntahallitus

- päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi,
- toteaa, että kyseessä on maakuntavaltuuston 2.9.2025 § 19 hyväksymän perussopimuksen soveltamisohjeen mukainen strategisesti merkittävä kokous, johon on kutsuttu puhe- ja läsnäolo-oikeudella kehyskuntia edustavat varajäsenet,
- valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa (Mika Kasonen, Mikki Kauste).

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Maakuntahallitus

15.06.2026

78
Asiantuntijoiden läsnäolo kokouksessa

Maakuntahallitus 15.06.2026

Selostus

Uudenmaan liiton hallintosäännön 114 § mukaan toimitin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättymiseen asti.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää myöntää tähän kokoukseen läsnäolo- ja puheoikeuden seuraavasti:

- 87 §; kaavoituspäällikkö Ilona Mansikka

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Maakuntahallitus

15.06.2026

79

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus

Maakuntahallitus 15.06.2026

Selostus

Maakuntajohtaja esittelee kokouksessa katsauksen ajankohtaisista asioista:

- MFF (Multiannual Financial Framework) ja NRPP (National and Regional Partnership Plan) -valmistelun tilannekatsaus
- Muut ajankohtaiset asiat

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä maakuntajohtajan ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Maakuntahallitus

15.06.2026

80

Talouden ajankohtaiskatsaus

Maakuntahallitus 15.06.2026

44/02.01.01.00/2026

Selostus

Hallintojohtaja esittelee kokouksessa talouden toteuman ajankohtaiskatsauksen.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä talouden ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Oheismateriaali

Talouden ajankohtaiskatsaus, MHS 15.6.2026

Maakuntahallitus

15.06.2026

81

Luottamushenkilöiden matkamääräykset

Maakuntahallitus 15.06.2026

Selostus

Uudenmaan liitto on jäsenenä useissa kansainvälisissä verkostoissa. Verkostotyön lisäksi edunvalvontatyötä tehdään myös muissa kansainvälisissä tapaamisissa ja seminaareissa. Osa kansainvälisistä luottamus- tai edustustehtävistä ovat luonteeltaan poliittisia.

Matkamääräykset

Matkustajan nimi	Tarja Kantola
Määränpää	Hamar, Norja
Alkupäivä	22.9.2026
Loppupäivä	23.9.2026
Matkan syy	BSSSC Boardin kokous
Kustannukset	n. 600 euroa

Asian tausta:

Uudenmaan liiton nimissä matkustettaessa myös luottamushenkilöillä tulee olla voimassaoleva matkamääräys. Sovittu toimintatapa on, että luottamushenkilöiden matkamääräykset antaa maakuntahallitus.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää antaa matkamääräykset yllä selostusosassa kuvatulla tavalla

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Maakuntahallitus

15.06.2026

82

Viranhaltijoiden päätökset

Maakuntahallitus 15.06.2026

Selostus

Uudenmaan liiton viranhaltijapäätökset ovat luettavissa kolmen kuukauden ajan verkkosivuiltamme osoitteessa
https://uml10fi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=official_frames

Edellisen maakuntahallituksen esityslistan lähettämisen jälkeen on tehty seuraavat viranhaltijoiden päätökset:

Päätökset, joissa otto-oikeuden käyttöaika kulunut umpeen

Viranhaltija	Päätös	Päätöksen otsikko	Päätöstyyppi
Aluekehitysjohtaja	§ 15/2026 22.5.2026	Asiantuntijapalvelun hankinta; CIRCULANDIA-hankkeen visuaalinen ilme	Hankintapäätös
Aluekehitysjohtaja	§ 16/2026 22.5.2026	Asiantuntijapalvelun hankinta; YMPÄRISTÖVIISAS UUSIMAA -TIEKARTAN STRATEGINEN KEHYS JA VIESTINTÄ	Hankintapäätös

Yksikään maakuntahallituksen jäsen, eikä maakuntajohtaja ole määräajan kuluessa ilmoittanut halustaan tuoda yllä listattuja viranhaltijapäätöksiä maakuntahallituksen otto-oikeusharkintaan, joten päätökset voidaan merkitä tiedoksi.

Päätökset, joissa otto-oikeuden käyttöaika jäljellä

Viranhaltija	Päätös	Päätöksen otsikko	Päätöstyyppi	Otto-oikeuden käyttöaika umpeutuu
Maakuntajohtaja	§11/2026 25.5.2026	Muutospäätös: Terveysteknologia-alan asiantuntijapalvelut RISEMED4EU-projektille, Puitejärjestelyn perustaminen	Hankintapäätös	16.6.2026
Maakuntajohtaja	§12/2026 26.5.2026	Uudenmaan liiton teleoperaattoripalvelut 2026-2032	Hankintapäätös	16.6.2026
Maakuntajohtaja	§13/2026 28.5.2026	Uudenmaan liiton taloushallinnon järjestelmä uudistus: taloushallinnon järjestelmäkokonaisuuden hankinta	Hankintapäätös	18.6.2026

Viranhaltija	Päätös	Päätöksen otsikko	Päätöstyyppi	Otto-oikeuden käyttöaika umpeutuu
Hallintojohtaja	§ 62/2026	Dynasty 10.6 -asianhallintajärjestelmän versiopäivityksen tilaaminen	Hankintapäätös	17.6.2026

Viranhaltija	Päätös	Päätöksen otsikko	Päätöstyyppi	Otto-oikeuden käyttöaika umpeutuu
Aluesuunnittelujohtaja	§ 5/2026 2.6.2026	METREX-konferenssi Helsingissä 9.-12.6.2026	Hankintapäätös	23.6.2026

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- merkitä alaistensa viranhaltijoiden päätökset tiedoksi ja
- ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan esityslistalla mainittuihin päätöksiin.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Maakuntahallitus

15.06.2026

83

Johtajien antamat lausunnot

Maakuntahallitus 15.06.2026

Selostus

Edellisen kokouksen jälkeen on annettu Liitteet-kohdassa listatut lausunnot.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi johtajien antamat lausunnot.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Liitteet

- Liite 1 Lausunto Useilla hallinnon tasoilla luottamushenkilönä toimimista arvioineen työryhmän arviomuistiosta
- Liite 2 Asiantuntijalausunto Helsingin Östersundomin osayleiskaavasta
- Liite 3 Lausunto Hyperco Oy:n voimajohtohankkeesta Hepokorpi-Kulloonsilta 2x110 kV
- Liite 4 Lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Data Prop Link Oy, Järvenpään palvelinkeskus
- Liite 5 Lausunto valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta
- Liite 6 Lausunto Oikeuspalveluviraston ehdotuksesta organisaatorakenteen ja toimipaikkaverkoston muuttamiseksi

Maakuntahallitus

15.06.2026

84

Valmistuneet julkaisut

Maakuntahallitus 15.06.2026

Selostus

Vihreä siirtymä Uudellamaalla – Maakunnallinen työkirja 2026.
Uudenmaan liiton julkaisuja C 114 - 2026

Kaikki Uudenmaan liiton julkaisut:
<https://uudenmaanliitto.fi/julkaisut/>

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi valmistuneet julkaisut.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mikko Myllymäki

Maakuntahallitus

15.06.2026

85

Maakuntahallituksen kokousajankohdat vuodelle 2027

Maakuntahallitus 15.06.2026

Selostus

Seuraavat **maakuntahallituksen** kokoukset

- 24.8.2026 klo 8.30-10.30
- 14.9.2026 aamukoulu klo 8.30-10.30
 - o aiheena maakuntaohjelmaa täydentävät tiekartat
- 28.9.2026 klo 8.30-10.30 -> Ehdotetaan siirrettäväksi 21.9.2026
- 12.10.2026 aamukoulu klo 8.30-10.30
- 26.10.2026 klo 8.30-10.30
 - o Kokous kuntavierailuna, Kirkkonummi
- 23.11.2026 klo 8.30-10.30, strateginen kokous
- 14.12.2026 klo 8.30-10.30

Seuraavat **maakuntavaltuuston** kokoukset

- 8.12.2026 klo 10.00
- 8.6.2027 klo 10.00
- 14.12.2027 klo 10.00

Seuraava **maakunnan yhteistyöryhmän** kokous

- 16.6.2026 klo 9-11.30

Maakuntahallituksen vuoden 2027 kokousajankohdat

Kokoukset maanantaisin klo 8.30-10.30

- 25.1.2027
- 22.2.2027
- 22.3.2027, strateginen kokous
- 26.4.2027
- 24.5.2027
- 21.6.2027
- 30.8.2027
- 27.9.2027
- 25.10.2027
- 22.11.2027, strateginen kokous
- 20.12.2027

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- merkitä tiedoksi kokousaikataulun,
- vuoden 2027 kokousajoistaan.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Maakuntahallitus

15.06.2026

86

Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) -rahoitushaun avaaminen

Maakuntahallitus 15.06.2026

218/07.00.03.01/2026

Selostus

Eduskunta on myöntänyt joulukuussa 2025 valtiovarainvaliokunnan mietinnön VaVM 29/2025 vp (10.12.2025) perusteella valtion vuoden 2026 talousarvion momentille 32.30.40 (Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen, siirtomääräraha 3 v.) lisättyä määrärahaa 200 000 euroa kohdennettuna nuorten työllistymistä edistävän mobiilisovelluksen kehittämiseen. Momentin kirjausta tarkennetaan lisätalousarvion käsittelyssä kesäkuussa 2026. Määräraha kohdennetaan Espoon kaupungille eduskunnan ns. joululahjarahana.

Työ- ja elinkeinoministeriö tulee myöhemmin antamallaan päätöksellä osoittamaan määrärahan alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021) 6 §:n 2 momentin mukaisena aluekehittämismääräyksenä toimivalle Uudenmaan liitolle edelleen jaettavaksi Espoon kaupungille.

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää avata Espoon kaupungille suunnatun nuorten työllisyyttä edistävän mobiilisovellushankkeen AKKE-rahoitushaun ehdollisena. Ehdollisuus on riippuvainen valtion talousarviopäätöksestä. Järjestely mahdollistaa toteuttajien rahoitushakemusten jätön ja hankkeen toteuttamisen aloittamisen. Valtionavustuksen sääntöjen mukaisesti toteuttajien kulut ovat tukikelpoisia siitä alkaen, kun rahoitushakemus on jätetty rahoittajalle. Rahoitushakemus käsitellään ja rahoituspäätökset tehdään vasta, kun myöntövaltuus on saatu ministeriöltä. Haku avataan Uudenmaan liiton sähköisessä asiointipalvelussa 16.6.2026 ja se sulkeutuu 26.6.2026 klo 12.00.

Maakuntahallitukselle esitetään kansallisen ohjelman määrärahan käyttöä koskevan päätösvaltansa delegointia tämän AKKE-haun rahoituspäätösten osalta maakuntajohtajalle. Delegoinnin mahdollistama joustavampi päätöksentekoaikataulu tukee hankkeen toteutuksen mahdollisimman nopeaa aloitusta.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- avata Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) rahoitushaun yllä selostusosassa kuvatulla tavalla,
- delegoida rahoituspäätösten päätösvallan tämän rahoitushaun osalta maakuntajohtajalle,
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Eero Venäläinen
Asiantuntijat Johanna Loima, Outi Ervasti

Maakuntahallitus

15.06.2026

87

VISIO-kaavan luonnoksen vuorovaikutus ja kaavapalaute

Maakuntahallitus 15.06.2026
40/06.01.01/2026

Strateginen lähtökohta

Maakuntakaava on lakisääteinen pitkän aikajänteen strateginen suunnitelma, jolla ohjataan maakunnan maankäytön ja toiminnallisen kokonaisuuden kehitystä kohti määriteltyä tavoitetilaa.

Maakuntakaavalla edistetään osaltaan Uudenmaan liiton strategisten linjauksien ja maakuntaohjelman toteuttamista. Innovatiivisen vihreän siirtymän VISIO-kaavatyö tukee maakuntaohjelman kaikkia kolmea painopistettä: ympäristöviisautta, innovatiivisuutta ja onnellisuutta. VISIO-kaavatyön rinnalla laaditaan tiiviissä yhteistyössä merialuesuunnitelman päivitystä sekä maakuntaohjelmaa toteuttavia tiekarttoja.

Selostus

VISIO-kaavan luonnos oli nähtävillä keväällä 2026. Kaavasta saatiin yhteensä 206 lausuntoa ja palautetta, joista tuodaan nyt maakuntahallitukselle tiedoksi alustava kooste.

VISIO – Innovatiivinen vihreä siirtymä on Uudenmaan 5. vaihemaakuntakaava, jonka tavoitteena on edistää vihreää siirtymää ympäristön reunaehdot huomioiden. Kaava täydentää ja päivittää voimassa olevia maakuntakaavoja ja ohjaa yhdessä niiden kanssa Uudenmaan alueidenkäyttöä pitkälle tulevaisuuteen. Kaavan tavoitevuosi on 2050.

Kaavan teemat ovat: energia, logistiikka ja pitkän matkan henkilöliikenne, teollinen tuotanto, kiertotalous ja maa-aineshuolto, luonto ja hiilensidonta, vesihuolto ja vesivarat sekä maanpuolustus. Läpileikkaavina näkökulmina tarkastellaan ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumista, turvallisuutta, huoltovarmuutta ja resilienssiä; hyväksyttävyyttä ja oikeudenmukaisuutta sekä innovatiivista vihreää siirtymää.

Kaavaluonnoksen vuorovaikutus

Kaavaluonnoksen vuorovaikutus toteutettiin keväällä 2026. Lausuntojen ja palautteen antamiseen varattiin aikaa 11.3.–8.5.2026. Vuorovaikutukseen sisältyi: lausunnonantajien kutsutilaisuus, kaikille avoin teams-yleisötilaisuus sekä neljä seudullista yleisötilaisuutta Helsingissä, Porvoossa, Tuusulassa ja Siuntiossa.

Lausuntopyyntö lähetettiin 184 taholle, minkä lisäksi palautteen antamisen mahdollisuudesta viestittiin avoimesti kaikille osallisille mm. kaavan ja

kuntien nettisivuilla, liiton ja kuntien kuulutuksissa, yleisötilaisuuksissa, kaavan uutiskirjeissä ja sosiaalisessa mediassa.

Toukokuun 2026 loppuun mennessä VISIO-kaavan luonnoksesta oli saatu yli 200 lausuntoa tai mielipidettä ja näihin sisältyen lähes 800 teema- tai aihekohtaista kommenttia. Lausunnon jättivät lähes kaikki Uudenmaan kunnat sekä laaja joukko valtion viranomaisia, maakuntien liittoja, energiayhtiöitä, satamia, elinkeinoelämän toimijoita, ympäristöjärjestöjä ja asukasyhdistyksiä. Lisäksi yksityishenkilöt antoivat paljon palautetta.

Palautteen aiheet kaavateemoittain

Palautteessa kaavan teemoista korostuivat erityisesti luonto ja hiilensidonta (297 kpl kommentteja), energia (218 kpl kommentteja), logistiikka ja liikenne (161 kpl kommentteja) sekä teollinen tuotanto, kiertotalous ja maa-aineshuolto (108 kpl kommentteja). Yhteen palautteeseen saattaa siis sisältyä kommentteja useammasta kaavan teemasta ja aiheesta.

Luonto ja hiilensidonta – teemassa keskeisiksi aiheiksi nousivat viheryhteydet, kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet, suojelualueet ja luo-alueet sekä ekologinen kompensatio. Useissa palautteissa esitettiin uusia suojelualueita ja viheryhteyksiä sekä nykyisten ekologisten verkostojen vahvistamista. Samalla korostettiin tarvetta sovittaa yhteen luonnon monimuotoisuuden tavoitteet ja vihreän siirtymän investoinnit. Huolta herättivät kulttuurimaiseman ja energiaan liittyvien hankkeiden (aurinkovoimalat, voimalinjat) ristiriidat ja toivottiin etenkin valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden turvaamista aurinkovoiman rakentamiselta. Etenkin metsätalouden kannalta pidettiin tärkeänä, että kaavassa on esitetty kumottavaksi niitä osia suojelualuemerkinnöistä, joita ei tarkempien tietojen mukaan ole mahdollista toteuttaa luonnonsuojelulla. Uusia nk. luo-alueita (Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue) pidettiin hyvinä, mutta merkinnän päällekkäisyyttä suhteessa luonnonsuojelu- ja Natura-alueisiin esitettiin tutkittavaksi. Merkinnän ohjausvaikutusta ja tulkintaa tulee selventää mm. suhteessa alkutuotantoon.

Energian teemassa palautteessa korostuivat aurinkovoima, voimalinjat, vetyputket, ydinvoima sekä datakeskukset. Aurinkovoimasta laaja näkemys oli, että hankkeet tulisi ensisijaisesti sijoittaa rakennettuun tai muuten muokattuun ympäristöön. Erityisesti luonto-, maisema- ja ruokaturvavaikutukset nousivat esiin. Asukkaat ja yhdistykset korostivat voimalinjojen haittoja maisemalle ja luonnolle, kun taas yritykset ja energiatoimijat painottivat sähköverkon vahvistamisen välttämättömyyttä vihreän siirtymän toteutumiseksi. Varautumista kansalliseen vetyverkkoon pidettiin tärkeänä, mutta korostettiin putkien sijoittamista olemassa olevien infrastruktuurikäytävien yhteyteen. Pienydinvoima nähtiin mahdollisuutena puhtaan energian ja lämmön tuotannossa, mutta samalla korostettiin terminologian täsmentämistä sekä sijoittumisen ja turvallisuuden tapauskohtaista arviointia lupamenettelyissä. Datakeskusten hukkalämmön hyödyntämistä kaukolämpöverkossa kannatettiin, mutta samalla nostettiin esiin niiden suuri sähkön- ja vedenkulutus sekä kysymys paikallisten hyötyjen riittävydestä. Kunnat toivoivat datakeskusten huomioimista nykyistä laajemmin omana maankäyttökysymyksenään.

Logistiikka ja liikenne -teemassa eniten keskustelua herättivät rahtirata ja multimodaaliterminaali, Tallinna-tunneli, raskaan liikenteen lataus- ja

taukopaikat sekä Itärata ja Lentorata. Palautteessa korostuu toisaalta hankkeiden strateginen merkitys ja toisaalta niiden paikalliset vaikutukset sekä niihin liittyvä epävarmuus.

Rahtiradan ja multimodaaliterminaalin osalta niiden sijoittuminen herättää merkittäviä huolia erityisesti asutuksen, viljelyalueiden ja yhtenäisten metsäalueiden läheisyydessä. Palautteessa painottuu tarve jatkosuunnittelun tarkentamiselle, vaikutusten arvioinnin vahvistamiselle sekä vaihtoehtojen vertailulle. Myös eri ratayhteyksien yhteensovittaminen ja toteutettavuuskysymykset nousevat keskeisiksi.

Tallinna-tunnelia pidetään yleisesti tärkeänä saavutettavuuden ja kansainvälisten liikenneyhteyksien näkökulmasta, ja sen nähdään vahvistavan Suomen asemaa osana eurooppalaista verkkoa. Keskeinen kysymys liittyy linjausvaihtoehtoihin: osa toimijoista kannattaa yhden linjauksen esittämistä maankäyttörajoitusten minimoimiseksi, kun taas toiset korostavat useampien vaihtoehtojen säilyttämistä, jotta toteuttamismahdollisuuksia ei rajata liian aikaisessa vaiheessa. Tunnelihanke kytkeytyy myös rahtiradan ja logistiikkaratkaisujen kokonaisuuteen.

Raskaan liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien jakelu- ja taukopaikkojen tarve tunnistetaan laajasti, ja niiden osoittamista kaavassa pidetään perusteltuna. Samanaikaisesti esiin nousee huolia sijaintien soveltuvuudesta, vaikutuksista ympäristöön ja pohjavesiin sekä aluevarausten laajuudesta, minkä vuoksi tarkennuksia ja muutoksia pidetään tarpeellisina.

Itärataa koskevassa palautteessa korostuvat linjausvaihtoehtojen tarkastelu ja niiden vaikutukset ympäristöön, maisemaan ja yhdyskuntarakenteeseen. Samalla tunnistetaan hankkeen merkitys saavutettavuuden ja aluekehityksen kannalta. Lentorata jakaa näkemyksiä. Osa pitää ratalinjausta yleissuunnitelman mukaisena (Väylävirasto) ja hanketta perusteltuna osana valtakunnallista liikennejärjestelmää, kun taas osa nostaa esiin huolia sen vaikutuksista, kustannuksista, toteutettavuudesta ja tarpeellisuudesta. Palautteessa korostuu tarve vaihtoehtojen ja vaikutusten tarkemmalle arvioinnille.

Kokonaisuutena liikenteen palautteessa painottuu tarve jatkosuunnittelun tarkentamiselle, vaikutusten syventämiselle sekä tasapainon löytämiselle laajempien liikennejärjestelmähyötyjen ja paikallisten haittavaikutusten välillä.

Teollinen tuotanto, kiertotalous ja maa-aineshuolto -teemassa keskustelua herättivät erityisesti ns. kaavakartan "harmaat donitsit" eli teollisen tuotannon, kiertotalouden ja maa-aineshuollon kehittämisalueet. Niitä pidettiin elinkeinojen näkökulmasta tärkeinä, mutta useiden kohteiden osalta esitettiin myös merkittävää kritiikkiä luonto- ja ympäristövaikutuksista. Erityisesti Pikkala-Kela, Risten ja Läpp-Horsbäck nousivat palautteessa alueista esiin.

Palaute seuduittain

Pääkaupunkiseudun asukaspalautteessa korostuivat viheryhteydet sekä kriittiset näkemykset Lentoradasta, rahtiradasta ja multimodaaliterminaalista, kun taas kuntien ja viranomaisten palautteessa painottuivat Tallinna-tunneli, energiahuolto sekä ekologisten verkostojen turvaaminen. Keski-Uudenmaan palautteessa nousivat esiin erityisesti

rahtirata, TTKM-alueet, energiainfrastruktuuri, datakeskukset sekä luonnon, viheryhteyksien ja pohjavesien huomioiminen vihreän siirtymän hankkeissa.

Länsi-Uudellamaalla keskeisiä teemoja olivat energia- ja vetyverkot, TTKM-alueiden vaikutukset, aurinkovoima sekä viheryhteyksien, suojelualueiden ja muiden ympäristöarvojen turvaaminen. Itä-Uudellamaalla palautteessa korostuivat Itärata, Kilpilahden ja muiden TTKM-alueiden kehittäminen, energiahankkeet sekä viheryhteyksien ja suojelualueiden yhteensovittaminen aluekehityksen kanssa.

Yhteenveto

Palautteessa ei muodostunut selkeää kaavan puolustajien ja vastustajien jakoa, vaan näkemykset vaihtelivat teemoittain. Kunnat ja elinkeinoelämän toimijat korostivat investointien, energiainfrastruktuurin, logistiikan ja teollisuuden toimintaedellytyksiä; kannattivat pääosin vihreän siirtymän mahdollistamista maakuntakaavalla sekä toivoivat monin paikoin tarkennuksia kaavamääräyksiin ja aluevarauksiin.

Ympäristöjärjestöt, paikallisyhdistykset ja monet yksityishenkilöt painottivat luonnon monimuotoisuutta, viheryhteyksiä, maisema-arvoja ja vaikutusten arviointia; suhtautuivat kriittisemmin erityisesti suuriin energia- ja teollisuushankkeisiin sekä joidenkin aluevarausten laajuuteen. Viranomaiset keskittyivät ennen kaikkea kaavan tekniseen laatuun, vaikutusten arviointeihin, turvallisuuteen sekä lainsäädännön ja valtakunnallisten tavoitteiden huomioimiseen.

Palautteen perusteella VISIO-kaavan tavoitteita vihreän siirtymän edistämiseksi pidetään yleisesti tärkeinä. Eniten keskustelua ovat herättäneet luonnon monimuotoisuuden turvaamisen sekä vihreän siirtymän investointien yhteensovittaminen, energiainfrastruktuurin sijoittaminen, liikennejärjestelmän ratkaisut sekä teollisen kehittämisen alueet. Palautteessa korostuvat erityisesti vaikutusten arviointien kehittämistarpeet, eri maankäyttötavoitteiden yhteensovittaminen sekä kaavamääräysten selkeyttäminen.

Maakuntahallitus ohjaa työn jatkovalmistelua ja saatu palaute otetaan huomioon soveltuvin osin.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi VISIO-kaavan luonnoksesta saadun palautteen.

Esittelijä: maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mari Siivola
Asiantuntijat Ilona Mansikka, Elina Ojala ja Heini Peltonen

Oheismateriaali

VISIO-kaavan palaute; MHS 15.6.2026

VISIO-kaava_Päätöksentekosuunnitelma 2026-27; MHS 15.6.2026

Maakuntahallitus

15.06.2026

88

Vastaus vetoomukseen Espoon kautta kulkevien Suomen ja Viron välisen rautatietunnelin vaihtoehtoisten linjausten sisällyttämiseksi VISIO-kaavaan

Maakuntahallitus 15.06.2026
154/00.01.02.01/2026

Selostus

Finest Bay Area Development Oy on jättänyt VISIO-kaavan luonnosvaiheen vuorovaikutuksen palautteena vetoomuksen, jossa esitetään Suomen ja Viron välistä ns. Tallinnan tunnelin Espoon kautta kulkevien reittivaihtoehtojen täydentämistä käynnissä olevan VISIO-vaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheeseen. Vetoamus on jätetty kaavaluonnoksen nähtävilläolon (11.3.-8.5.2026) aikana 2.4.2026, joten se käsitellään vuorovaikutuksesta saadun palautteen osana. Koska vetoamus esittää kaavatyön laajentamista koskemaan Tallinnan tunnelin liikenneyhteyden lentokentän eteläpuolista osuutta, jota VISIO-kaavassa ei ole tarkoitus muuttaa voimassaolevaan maakuntakaavaan nähden, haluttiin asia tuoda erillisenä maakuntahallituksen linjattavaksi.

Vetoamuksessa on esitetty seuraavat perusteet, jotka on tiivistetty tähän. Vetoamus on esityslistan liitteenä. Vetoomuksen yhteydessä ei ole annettu liiton käyttöön yhtiön selvityksiä, joihin vetoomuksen perusteissa viitataan.

- ”Vaihtoehtoiset linjaukset varmistaisivat hankkeen toteuttamiskelpoisuuden. (Vetoomuksen jättänyt) Yhtiö tutkii osana käynnissä olevaa YVA-prosessia kolmea eri linjausta tunnelille. YVA edellyttää mittavaa määrää geologisia jatkotutkimuksia. Mikäli vaihtoehtoisia linjauksia ei sisällytetä kaavaan, ei voida varmistua, että valittu linjaus on paras mahdollinen.”
- ”Maakuntakaavan tulee olla mahdollistava. Vain yhden linjauksen osoittaminen heikentää toteuttamismahdollisuuksia.”
- ”Vaihtoehtoisilla linjauksilla on kannatusta: Espoo, Vantaa ja Tuusula ovat suhtautuneet linjauksiin positiivisesti.”
- ”Helsingin kautta kulkeva linjaus on teknisesti ja taloudellisesti erittäin haastava. Perusteet liittyvät (vetoomuksen jättäneen) yhtiön teettämien selvitysten tuloksiin.”

Koska tunnelin vaihtoehtoisia linjauksia on käsitelty lainvoimaisessa Uusimaa-kaavassa, osana Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaa, vuosina 2018-2020, eikä mitään uusia selvityksiä tähän tarkasteluun nähden ole liiton tiedossa Tallinnan tunnelin tai sen vaikutusten osalta, liitto esittää ettei uusia vaihtoehtoisia linjauksia lisätä VISIO-kaavaan ehdotusvaiheessa. Näin laajan uuden aiheen lisääminen kaavaan ehdotusvaiheessa viivästyttäisi myös kaavaprosessin aikataulua mm. tarvittavien lisäselvitysten ja vuorovaikutuksen takia, eikä tarvittaviin uusiin selvityksiin ole resursseja.

Tallinnan tunnelin linjaus Tallinnan suunnasta Helsingin keskustan kautta lentoasemalle on voimassa olevassa Uusimaa 2050 -kaavakokonaisuudessa merkitty ohjeellisella merkinnällä. Maakuntakaavan linjaus perustuu aiempiin selvityksiin ja Uusimaa-kaavan yhteydessä tehtyihin päätöksiin. Maakuntakaavan taustaselvitykset löytyvät [Uusimaa-kaavan verkkosivuilta](#). Tallinnan tunneli sijoittuu voimassa olevassa maakuntakaavassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan alueelle. Tässä tekstissä viittauksella Uusimaa-kaava 2050 viitataan siis tunnelin osalta voimassaolevaan Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaan.

Jo 2017 hyväksytyssä Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavassa Tallinna-tunneli oli osoitettu liikennetunnelin ohjeellisen linjauksen merkinnällä. Tunneliyhteys lähti Helsinki-Vantaan lentoasemalta ja kulki Helsingin keskustan kautta kohti Tallinnaa. Linjaus perustui Talsinkifix-esiselvitykseen.

Seuraavan kokonaisuusmaakuntakaavan eli Uusimaa 2050 -kaavakokonaisuuden luonnosvaiheessa tutkittiin Helsingin kautta kulkevan yhteyden lisäksi vaihtoehtoisia linjauksia. Tallinna-tunnelista oli silloin laadittu selvityksiä osana EU-rahoitteista FinEst Link -projektia ja yksityisrahoitteisessa Finest Bay Area -projektissa. Finest Bay Area -projektista oli Uusimaa-kaavan laadinnan aikaan käynnissä ympäristövaikutusten arviointi (YVA), jonka vaihtoehtoiset linjaukset esitettiin Uusimaa-kaavan luonnoskartalla v. 2018. YVA on edelleen kesken.

Maakuntahallitus oikeutti päätöksellään 17.9.2018 liiton lähettämään Uusimaa 2050 -kaavaluonnoksen lausunnoille ja asettamaan sen nähtäville. Päätöksessä oli Tallinna-tunnelia koskeva osuus: Uusimaa-kaavassa osoitetaan Tallinna-tunnelin vaihtoehtoinen ohjeellinen linjaus. Luonnosvaiheessa esitettiin myös tunnelin vaihtoehtoiset linjaukset, jotta niistä saatiin kerättyä palautetta. Luonnoksessa esitettiin tunnelivaihtoehtoina FinEst Link -projektin Helsingin ja Pasilan kautta kulkeva linjaus sekä FinEst Bay -projektin kaksi Keilaniemen kautta kulkevaa linjausta.

Luonnoksesta syksyllä 2018 saatujen lausuntojen pohjalta maakuntahallitukselle esitettiin 21.1.2019 Tallinna-tunnelin osalta toimenpide-ehdotus, jossa tunnelille esitettiin Helsingin kautta kulkeva linjausvaihtoehto seuraavasti:

”Tallinna-tunnelista esitetään vain Helsingin keskustan ja Pasilan kautta kulkeva linjausvaihtoehto. Tämä on vaihtoehtoista ainoa, joka kulkee liikenteen valtakunnallisten solmukohtien kautta ja kytkee näin tunnelin riittävän hyvin osaksi valtakunnallista liikennejärjestelmää.”

Maakuntahallitus merkitsi 21.1.2019 saadun palautteen ja valmistelun tiedoksi. Asiasta pidettiin ylimääräinen kokous 11.3.2019, jolloin maakuntahallitus päätti äänestyksen jälkeen linjauksen osalta:

”Muutokset kaavaluonnokseen siten, että Tallinna-tunnelista esitetään vain Helsingin keskustan ja Pasilan kautta kulkeva linjausvaihtoehto. Tämä on vaihtoehtoista ainoa, joka kulkee liikenteen valtakunnallisten solmukohtien kautta ja kytkee näin tunnelin riittävän hyvin osaksi valtakunnallista liikennejärjestelmää.

Lisäksi tämä vaihtoehto liittyy Rail Balticaan ja sisältää sekä henkilö- että tavaraliikenteen. ”

Lisäksi Uusimaa-kaava 2050-työssä, osana Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan valmistelua, toteutettiin vuosina 2018–2020 MRL 206 a ja b §:n mukainen, Tallinnan tunnelin kaavamerkintään liittyvä Suomen ja Viron välinen ilmoitus- ja neuvottelumenettely, jossa Viron viranomaisille tiedotettiin kaavasta, toimitettiin Viroon kaavan aineisto ehdotusvaiheessa syksyllä 2019 ja mahdollistettiin nähtävillä olo ja lausuntojen antaminen Virossa. Viron esittämät näkemykset rajat ylittävistä vaikutuksista ja viranomaisten yhteistyötarpeista käsiteltiin, ja neuvotteluprosessin perusteella vaikutusten arviointia pidettiin riittävänä maakuntakaavan yleispiirteisyys huomioiden sekä tulokset otettiin huomioon kaavan viimeistelyssä.

Maakuntavaltuusto hyväksyi Uusimaa 2050 -kaavakokonaisuuden 25.8.2020. Valtuusto käsitteli hyväksymispäätöstä kolmessa kokouksessa, joista ensimmäisessä 15.6.2020 äänestettiin kahdesta muutosesityksestä. Ensin äänestettiin Tallinnan tunnelin vaihtoehtoisten linjausten lisäämisestä maakuntakaavaan ja seuraavaksi äänestettiin siitä, että kaavasta poistetaan Helsingin keskustan kautta kulkeva Tallinnan ratalinjaus ja tilalle lisätään vain Helsinki-Vantaalta Tallinnaan suuntautuva yhteystarvemerkinä. Molemmissa äänestyksissä pohjaesitys voitti, eikä muutoksia kaavaan tehty.

Finest Bay Development Oy valittiin valtuuston hyväksymispäätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksessa vaadittiin, että:

”Helsingin hallinto-oikeus kumoaa ja poistaa valituksenalaisen Uudenmaan liiton maakuntavaltuuston päätöksen vaihemaakuntakaavan hyväksymisestä koskien Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan kaavakartan merkintää ”Liikennetunnelin ohjeellinen linjaus” sekä sitä koskevan kaavamääräyksen, ja palauttaa asian Uudenmaan liitolle uudelleen käsiteltäväksi.”

Maakuntahallitus päätti hallinto-oikeudelle antamassa lausunnossaan 25.1.2021 seuraavasti:

”Maakuntahallitus pyytää hallinto-oikeudelta valitusten hylkäämistä perusteettomana. Se katsoo, ettei valituksissa ole esitetty laillisuusperusteita, joiden perusteella maakuntavaltuuston päätös 9.6., 15.6. ja 25.8.2020 § 20 koskien Helsingin seudun vaihemaakuntakaava tulisi kumota, muuttaa tai palauttaa uuteen valmisteluun. Mainittu vaihemaakuntakaava täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 28 § mukaiset maakuntakaavan sisältövaatimukset ja perustuu riittäviin selvityksiin ja tutkimuksiin siten kuin laki sitä maakuntakaavalta yleispiirteisenä kaavana edellyttää. Maakuntavaltuuston päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, maakuntavaltuusto ei ole ylittänyt toimivaltaansa, eikä päätös ole muutoin lainvastainen kuntalain 135 § tarkoittamalla tavalla.

Valintojen tekeminen eri vaihtoehtojen välillä on keskeinen osa kaavoitusprosessia. MRL 25 §:n 4 momentin mukaan maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakuntahallitus on kaavaa laadittaessa harkintavaltansa puitteissa voinut päättää, että kaavassa osoitetaan yksi liikenteen ohjeellinen liikennetunnelin linjaus Helsingin keskustasta etelään.

Maakuntahallituksella on ollut ratkaisuja tehdessään käytössä riittävät selvitykset ja vaikutusten arvioinnit sekä kaavaluonnoksesta annettu palaute ja kaavaehdotuksesta annetut lausunnot kokonaisuudessaan.”

Korkeimmalta hallinto-oikeudelta Finest Bay Development Oy haki valituslupaa, mutta sitä ei myönnetty.

Vastaus vetoomukseen

Uudenmaan liitto kiittää saadusta vetoomuksesta. Vastauksenaan liitto esittää, ettei VISIO-vaihemaa kuntakaavatyön ehdotusvaiheessa lähdetä uudestaan tarkastelemaan ja selvittämään jo kertaalleen Uusimaa-kaavassa käsiteltyjä mahdollisia uusia linjauksia Tallinnan tunnelille lentokentältä etelään. Liiton tiedossa ei ole mitään uutta selvitystietoa, joka voisi muuttaa Uusimaa-kaavan aikana tehtyjen päätösten perusteita. Seuraavat ratkaisut Tallinnan yhteyden ja tunnelihankkeen edistämisestä ja mahdollisista uusista linjauksista tulisi tehdä kansallisella tasolla ja yhteistyössä Viron kanssa. Lisäselvitysten laadintaan ei myöskään ole nyt ajallisia eikä taloudellisia resursseja. Näin vaativan ja laajan uuden aiheen lisääminen maakuntakaavaprosessiin tässä kohtaa vaadittavine uusine selvityksineen ja kansainvälisine kuulemisineen viivästyttäisi VISIO-kaavan prosessia ja saattaisi kaavan muut tärkeät ja ajankohtaiset sisällöt mm. energiaan, kriittiseen infraan ja maanpuolustukseen liittyen riskiin viivästyä tai jäädä toteutumatta.

Yhtiön kanssa käydyissä keskusteluissa on todettu, että mikäli yhtiön teettämä YVA ja sen vaatimat selvitykset valmistuvat, voidaan niiden pohjalta jatkaa keskustelua. Nyt liitolla ei ole käytössä mitään uutta lisätietoa tai uusia selvityksiä vetoomuksessa esitettyjen perusteiden tueksi, mitkä antaisivat aihetta tehdyn ratkaisun ja tehtyjen päätösten avaamiseen. Yhtiö ei ole luottamuspuolaan vedoten antanut selvityksiään Uudenmaan liiton käyttöön.

Päätösesitystä Uudenmaan liitto perustelee vastaamalla vetoomuksessa esitettyihin neljään eri perusteeseen vielä erikseen:

1. Vaihtoehtoiset linjaukset varmistaisivat hankkeen toteuttamiskelpoisuuden

FinEst Bay Area (Finest Bay Area Development Oy) hankkeessa Suomen puolella YVA-menettely on aloitettu v. 2018 ja pysähtynyt ohjelmavaiheeseen, jonka vuorovaikutus oli v. 2019. YVA ei ole edennyt varsinaiseen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen. Viron päässä YVAa ei ole laadittu, koska maan lainsäädäntö edellyttää YVAN laatimista kaavaprosessin rinnalla eikä Tallinna, Harjun seudun yhteenliittymä tai asiasta vastaava ministeriö ole laatimassa tunnelille kaavaa.

Erilaisia linjausvaihtoehtoja on mahdollista selvittää eteenpäin myös maakuntakaavasta poikkeaville linjauksille. Uusia linjauksia voidaan tarkastella myöhemmin myös maakuntakaavassa, mikäli riittävä selvitysaineisto ja resurssit mm. vuorovaikutukseen, vaikutusten arviointiin ja kansainväliseen kuulemiseen on saatavilla.

2. Maakuntakaavan tulee olla mahdollistava

Voimassa olevan maakuntakaavan ohjeellinen linjaus osoittaa mahdollisuutta ja suuntaa. Kaava ei estä vaihtoehtoisten linjausten tutkimista tarkemmin eteenpäin. Uusien linjauksien tutkiminen esimerkiksi YVA:n yhteydessä on mahdollista.

3. Vaihtoehtoisilla linjauksilla kannatusta

Tallinnan tunneli on pitkän aikajänteen hanke, joka edellyttää kansallista tahtotilaa sen edistämisestä. Yksittäisten kuntien suhtautumisen sijaan maakunnan tahtotilaa kuvaavasta maakuntakaavasta päättää maakuntavaltuusto, joka muodostuu seudun kuntien päättäjistä. Vetoomuksessa todettuja kuntien kannanottoja eivät kunnat ole esittäneet maakuntakaavalausunnoissaan.

4. Helsingin kautta kulkeva linjaus on teknisesti ja taloudellisesti erittäin haastava

Toisin kuin vetoomuksessa väitetään, Tallinnan tunneli ei kulkisi päällekkäin Lentoradan kanssa. Tunnelit ovat joka tapauksessa erillisiä mm. siksi, että radoilla on lähtökohtaisesti eri raideleveys. Myöskään Helsingin kautta kulkeva linjaus ei muuta tunnelin korkeusasemaa eikä hidastaisi siten matka-aikaa. Tallinnan tunnelin suunnittelussa on varauduttu sekä henkilö- että rahtiliikenteeseen. Maakuntakaavatasolla ei ole tarpeen tutkia mm. ilmanvaihtojärjestelmiä tai muitakaan teknisiä yksityiskohtia.

FinEst Bayn esittämien linjausvaihtoehtojen osalta ei ole esitetty sellaisia keskenään vertailukelpoisia ja maakuntakaavataso tarkastelulta edellytettäviä selvityksiä, joiden perusteella niiden vaikutuksia voitaisiin arvioida suhteessa voimassaolevassa maakuntakaavassa osoitettuun linjausvaihtoehtoon. FinEst Bayn linjaukset eivät vastaa FinEst Link -selvityksessä tarkasteltuja vaihtoehtoja, minkä vuoksi niitä koskevia vaikutuksia ei ole arvioitu maakuntakaavataso edellyttämällä tavalla.

Erityisesti puuttuu riittävä kokonaisarvio vaihtoehtojen kytkeytymisestä valtakunnallisiin solmukohtiin ja liikennejärjestelmään, vaikutuksista joukkoliikenteen toimivuuteen ja kapasiteettiin sekä aluerakenteellisista ja maankäytöllisistä vaikutuksista.

Näin ollen vetoomuksessa esitettyjen linjausten toteuttamiskelpoisuutta ja vaikutuksia ei ole mahdollista arvioida alueidenkäyttölain edellyttämällä 9 § ja 28 § tavalla, eikä niitä siten voida ottaa käynnissä olevan maakuntakaavan laadinnassa huomioon arvioitavina vaihtoehtoina.

Esittelijän päätösesitys:

- Maakuntahallitus päättää yllä selostusosassa mainituin perusteluin,
- että käynnissä olevan VISIO-kaavan sisältöä ei laajenneta ehdotusvaiheessa Tallinnan tunnelin eteläosan linjausten suhteen,
 - että VISIO-kaavaehdotuksessa ei esitetä Suomen ja Viron välisen liikenneyhteysvaihtoehtojen täydentämistä (nk. Tallinnan tunnelin linjaus) voimassa olevaan Helsingin seudun maakuntakaavaan nähden.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mari Siivola
Asiantuntija Heini Peltonen

Liitteet

Liite 7 Vetoamus: Espoon kautta kulkevien Suomen ja Viron välisen rautatietunnelin vaihtoehtoisten linjausten sisällyttämiseksi Visio-kaavaan; MHS 15.6.2026

Maakuntahallitus § 16 26.01.2026
Maakuntahallitus 15.06.2026

89

Vastaus Rantaradan kehittämissuunnitelmaa koskevaan aloitteeseen

Maakuntahallitus 26.01.2026 § 16

Selostus

Hallintosäännön 134 § mukaan Uudenmaan maakunnan asukkaalla sekä maakunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta maakunnassa, on oikeus tehdä kirjallinen aloite Uudenmaan liiton toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa.

Aloitteen käsittelee se Uudenmaan liiton viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa.

Uudenmaan maakunnan asukkaat Henrik Wickström ja Johan Kvarnström Raaseporista ovat jättäneet 18.12.2025 sähköpostilla aloitteen, joka koskee Rantaradan kehittämissuunnitelmaa. Aloite on esityslistan liitteenä.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus merkitsee aloitteen tiedoksi ja antaa sen vastauksen aluesuunnittelun vastuualueen valmisteltavaksi.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Täytäntöönpano:

Päätösote: aloitteen tekijät

Maakuntahallitus 15.06.2026
611/00.01.02.01/2025

Selostus

Uudenmaan maakunnan asukkaat Henrik Wickström ja Johan Kvarnström Raaseporista ovat jättäneet 18.12.2025 sähköpostilla aloitteen, joka koskee Rantaradan kehittämissuunnitelmaa (Initiativ: Utvecklingsplan för Kustbanan). Maakuntahallitus merkitsi 26.1.2026 § 16 aloitteen tiedoksi ja antoi vastauksen aluesuunnittelun vastuualueen valmisteltavaksi.

Allekirjoittaneet esittävät, että Uudenmaan liitto:

- laatii Rantaradalle kehittämissuunnitelman Länsi-Uudenmaan kuntien tarpeiden ja toiveiden mukaisesti. Uudenmaan liiton hallituksen tulee

hyväksyä suunnitelma ja sen tulee toimia liiton vaikuttamis- ja edunvalvontatyön perustana. Suunnitelman keskiössä tulee olla Rantaradan infrastruktuurin parantaminen, nykyisen Helsingin ja Turun välisen junaliikenteen säilyttäminen sekä lähijunaliikenteen kehittäminen Hangon ja Helsingin välillä.

- edistää aktiivisesti mahdollisuutta hakea EU-rahoitusta jo vuonna 2026.
- tuo selkeästi ja aktiivisesti esiin Rantaradan kehittämisen mahdollisuuksia viestinnässään ja vaikuttamistyössään.

Aloitteessa perusteluina kehittämissuunnitelman tarpeelle nostetaan radan merkittävyys Länsi-Uudenmaan elinvoimalle. Länsirata-hankkeen vaikutukset koetaan uhkakuvana: alue joutuisi turvautumaan hitaampiin ja vähemmän kilpailukykyisiin junayhteyksiin sekä menettäisi suoran junayhteyden Turkuun. Edunvalvonnan ja vaikuttamistyön osalta moititaan liiton aktiivista toimintaa Länsiradan puolesta.

Vastaus aloitteeseen

Uudenmaan liitto kiittää saadusta aloitteesta, joka on hyvää jatkoa Länsi-Uudenmaan aktiiviseen ja vaikuttavaan edunvalvontaan. Rantaradalle on viimeisen kymmenen vuoden aikana eri tahojen toimesta laadittu useita selvityksiä ja suunnitelmia.

Väylävirasto on laatinut Rantaradan kehittämisselvityksen 2019. Tarvittavista kunnostustoimenpiteistä on virasto laatinut Rantaradan ja Hangon radan tarveselvityksen ja infraselvityksen 2024. Väyläviraston toimesta on parhaillaan käynnissä kehittämishanke Kauklahti-Karjaa välisen osuuden parantamiseksi. Työ tehdään 2025-2028 ja sen kustannusarvio on 80 miljoonaa euroa.

Rantaradan vyöhykkeen kehittämiseksi on Uudenmaan liiton toimesta tehty useita selvityksiä. Laajin on 2020 yhteistyössä kuntien kanssa laadittu selvitys ”Lännen ratakäytävien maankäytön tarkastelu ja vaikutusten arviointi”, missä tarkasteltiin Rantaradan ja Espoo-Salo-oikoradan (Länsiradan) asemiin tukeutuvaa maankäyttöä ja sen kehittämisen edellytyksiä kolmen skenaarion pohjalta. Työn lähtökohtana oli Uusimaa-kaava 2050 yhteydessä lännen kuntien esittämä toive raideliikenteeseen tukeutuvan maankäytön kokonaistarkastelusta. Selvityksessä tarkasteltiin asemiin tukeutuvaa maankäyttöä ja sen kehittämisen edellytyksiä ja mahdollisuuksia kolmen lähtöskenaarion pohjalta. Työssä arvioitiin myös keskinäisiä vaikutuksia sekä vaikutuksia mm. alue- ja yhdyskuntarakenteeseen ja kestävään kehitykseen. Raideliikennettä käsiteltiin lähiliikenteen osalta Uudenmaalla ja kaukoliikennettä vain siltä osin kuin junat mahdollisilla asemilla pysähtyvät. Selvitystyö osoitti, että ratakäytävien varsien kunnat ovat hyvin erilaisia ja niiden asemaseutujen kehittämisen edellytykset ovat verrannollisia mm. sijaintiin ja etäisyyteen pääkaupunkiseudulta sekä kunnan väestömäärään. Selvitys rakensi hyvän pohjan kunnille alueen maankäytön kehittämisen tueksi. Lännen ratakäytävät selvitys antaa edelleen hyvän pohjan kehittämistoimille sekä mahdollisille seuraaville selvityksille.

Selvitys antoi lähtökohtia myös mm. Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman laadintaan (Uudenmaan liitto, 2021), joka puolestaan määritteli selvityksen ”Rantaradan ja Hangon suunnan henkilöjunaliikenteen kehittäminen” (Uudenmaan liitto, 2022).

Rantaradan tiimoilta on kevään aikana käyty useita keskusteluja eri tahojen kanssa. Aiempien selvitysten, tämän aloitteen, kuntajohtajien kannanoton ja käytyjen keskustelujen pohjalta on hahmottunut kuva siitä

mitä Rantaradan seuraavaksi olisi tarpeen tarkastella. Koska maankäyttöä ja liikenneratkaisuja on jo käsitelty kattavasti aiemmissa ajantasaisissa selvityksissä, niin katse on tarkoituksenmukaista suunnata seuraavaksi varsinaisiin kehittämistoimiin ja toimien vaikutusten arviointiin.

Uudenmaan liitto kannattaa aloitteessa esitettyä ajatusta Rantaradan vyöhykkeen kehittämissuunnitelmasta. Uusi yhteistyöyhteenliittymä Västra voisi olla luonteva toimija mahdollisen kehittämissuunnitelman laatijaksi. Uudessa suunnitelmassa voisi hyödyntää Vantaan kaupungin ja Uudenmaan liiton yhdessä toteuttaman ”Tallinnan tunnelin jatkosuunnittelun, vaikutusten arvioinnin ja brändäämisen hanke- ja investointisuunnitelman” (TAJAVA, 2025) toimintamallia. Kehittämissuunnitelmassa voisi määritellä pitkän aikavälin näkemyksen ratavyöhykkeen toimenpiteistä, investointitarpeista, vaiheistuksesta, rahoitus-mahdollisuuksista sekä alueiden elinvoima- ja saavutettavuusvaikutuksista. Samalla voisi vahvistaa kuntien, maakuntien, valtion, elinkeinoelämän ja EU-tason toimijoiden välistä yhteistyötä sekä valmistella edellytyksiä kansallisen ja kansainvälisen rahoituksen hyödyntämiselle.

Kehittämissuunnitelma voisi myös tarkastella Rantaradan merkitystä läntisen Suomen kasvukäytävänä, työssäkäyntialueiden yhdistäjänä sekä kestäväen liikenteen ja maankäytön kehittämisen alustana. Lisäksi tavoitteena olisi tunnistaa ratahankeiden yhteiskunnalliset, taloudelliset ja ilmastovaikutukset sekä määrittää yhteiset viestinnälliset ja strategiset tavoitteet hankkeiden edistämiseksi. TAJAVA-hankkeen tavoitteen suunnitelma voisi toimia myös pohjana tuleville EU-rahoitushauille ja TEN-T-verkoston kehittämiseen liittyville avauksille.

Uudenmaan liitto voi osallistua yhteisen kehittämissuunnitelman valmisteluun ja tukea rahoituksen selvittämisessä.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää antaa yllä selostusosassa esitetyn vastauksen aloitteeseen.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mari Siivola
Asiantuntijat Heidi Koponen ja Pasi Kouhia

Liitteet

Liite 8 Initiativ: Utvecklingsplan för Kustbanan

Oheismateriaali

Aloite: Rantaradan kehittämissuunnitelma (käännös)

Maakuntahallitus

15.06.2026

90**Vastaus Rantarataa koskevaan kuntajohtajien kannanottoon**

Maakuntahallitus 15.06.2026
620/00.01.02.01/2025

Selostus

Länsi-Uudenmaan kunnat Hanko, Inkoo, Siuntio ja Raasepori lähettivät 18.12.2025 Uudenmaan liitolle yhteisen kannanoton koskien liiton vaikuttamistyötä ja viestintää Rantarataan liittyen. Kannanotto toimitettiin toivotusti tiedoksi hallitukselle sähköpostilla 19.12.2025.

Kannanoton keskeinen vaatimus on, ettei liiton tulisi tehdä valintaa Länsiradan puolesta ja Rantarataa vastaan. Kunnat edellyttävät, että Uudenmaan liitto ottaa EU- ja CEF-vaikuttamistyöhönsä selkeästi mukaan Rantaradan tarpeet ja suunnitelmat. Ne ovat valmiusasteeltaan jo kypsiä ja laajamittaiset hyödyt Uudellemaalle ovat selkeät. Lisäksi kunnat esittävät kannanotossaan, että liiton tulee huomoida myös seuraavat Länsirataan liittyvistä päätöksistä aiheutuvat jatkoseuraamukset ja selvitystarpeet:

- Kaukojunat eivät kulje ollenkaan Rantaradalla
- Kaukojunat korvautuvat aluejunilla
- Kaukojunien vuoroväliä kasvatetaan ja lippujen hintoja korotetaan
- Valtion tuen kohdistuminen kaukojunaliikenteelle
- Alueen kunnille osuvat rahoitusvaatimukset kaukojunaliikenteestä
- Kaukojunien pysähtyminen Kirkkonummella ja mahdollisesti myös Siuntiossa

Kannanoton tiimoilta maakuntahallituksen puheenjohtajisto tapasi kunnanjohtajat 18.2.2026. Tapaamisessa keskusteltiin mm. keskeneräisten liiton edunvalvonnan linjausten, hallitusohjelmataavoitteiden ja liikennehankkeiden edunvalvonnan priorisoinnin valmistelusta. Yhteistyössä sovittiin, että Rantarata nostetaan näkyvämmiin esiin Uudenmaan liiton edunvalvonnassa ja jatketaan asiantuntijatasoista Rantaradan kehittämistoimien edistämistä.

Uudenmaan liitto tekee työtä koko Uudenmaan kehityksen eteen. Niin Länsiradan kuin Rantaradan kehittyminen on Uudenmaan edun mukaista. Edistämme molempien ratayhteyksien kehittämistä niin kansallisessa kuin EU-vaikuttamisessa. Tarkoituksenmukaista on jatkossa kytkeä edunvalvonnassa nämä lännen suunnan raideyhteydet vahvemmin yhteen.

Uudenmaan liiton EU-edunvalvonta Rantaradan ja Länsiradan osalta on EU:n monivuotisen rahoituskehityksen ja Verkkojen Eurooppa -välineen (CEF) puitteissa painottunut rahoituskehityksen kokonaiskuvaan. Keskeisiä teemoja ovat olleet Helsinki–Tukholma–Turku-yhteyden edistäminen, sotilaallisen liikkuvuuden rahoituspaketti sekä satamayhteyksien kehittäminen. Nämä teemat luovat merkittävää rahoitus- ja kehittämispotentiaalia sekä Länsiradan että Rantaradan hankkeille.

Maakuntahallitus

15.06.2026

91

Evästyskeskustelu: Talousarvion 2027 lähtökohdat

Maakuntahallitus 15.06.2026
217/02.01.00/2026

Selostus

Uudenmaan liiton vuoden 2027 talousarvion valmisteluprosessi on käynnistynyt. Osana talousarvion valmistelua jäsenkunnille lähetetään vuosittain niin kutsuttu Kuntakirje. Kuntakirjeessä kerrotaan talousarvion valmistelun raami sekä lähtökohdat. Jäsenkunnilla on mahdollisuus antaa lausuntonsa liiton talousarvion lähtökohdista 9.10.2026 mennessä.

Maakuntahallitus antaa 23.11.2026 esityksensä liiton talousarviosta. Maakuntavaltuusto hyväksyy talousarvion ja jäsenkuntien maksusuudet kokouksessaan 8.12.2026.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus käy evästyskeskustelun talousarvion lähtökohdista ja ohjaa jatkovalmistelua.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas